

Opetus,

kuidas

PF A FF

K ja L

Looklaewukefega

õmblusmasinat tarwitada.

Iga

eht PFAFF õmblusmasin kannab käewarre esimesel küljel
wäsest wajutatud alamal kujutatud

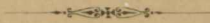

niisama ka ees ja tagapool masina käewarre pääl wabriku
nime

PFAFF

juure kuld kirjaga.

Pääle selle on jalamasina jala jisse nimi PFAFF
walatud. Wabriku märk kui ka nimi on mõlemad kauba-
märkidena walitsuse poolt kinnitatud ja järeloomamiste eest
seaduste läbi kaitstud.

Selle õpetuse järeltriikkimine kas ferwelt ehk osalt, nõndafama
ka kujutuste tarwitamine on keelatud ja langewad selle wastu eksijad
seadusliku karistuse alla.

Masina tarvitajatele.

Matukene aega, mis selle pruukimise õpetuse läbilugemiseks tarvitatud, ei ole mitte raisatud.

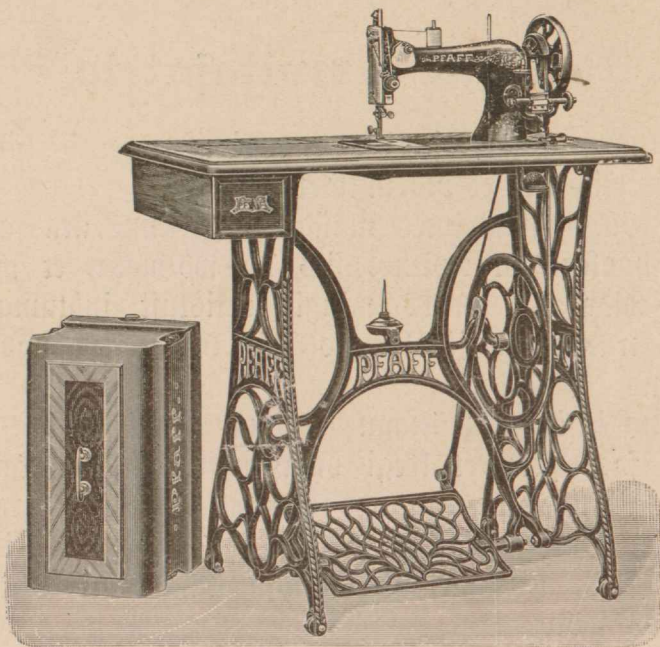
Et kõik masinad meie müügi kohas enne ära saatmist saavad hoolega proovitud, siis on võimata, et masinal midagi wiga on, peaks mingit takistust juhtuma, siis waadatagu hoolega järele kas kõik korras on nagu siin kirjeldatud.

Kunagi ärgu võetagu masinat koost lahti. Meie kuuleme sagedaste, et keegi oma masina üksi tükka lahti võtnud ja jälle kokku pannud. Et masin selle läbi paremaks läheb, on wale. Kõik tükid ei riku masina käiki waid üksikud kohad, mida üksi asjatundja ilma lahti lõhkumata üles leida võib.

Enne tarvitama hakkamist õpitagu masin täitsa tundma ja enne ärgu hakatagu aparatist tarvitama kui liht õmblus weel selge ei ole.

Kui masin pistid wälja jätab, waadatagu kas nõel õieti sees on ja kas tarvitataw niit nõelaga kokku sünnib. Kui niit katkeb on sedasama tähel panna, ühtlasi ka kas laewukese niit õieti on. Paksu pehme töö juures säetagu pisted pikemaks.

PFAFF K ja L looflaemukeseaga õmblus masinaid on järgmises kokkusaades saada; **täe, -jala, - ja täe ja jalaga koos.** Olete omale ühe **jalamasina** (pilt No. 1) ostnud siis nihutage suhwlaekas wälja nõnda et kasti päält ära wõtta saab.

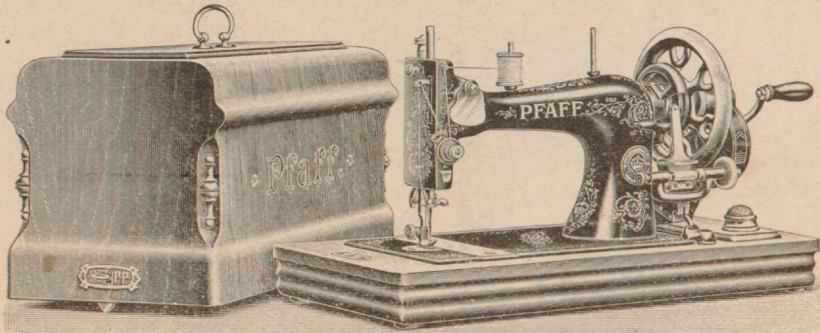
Pilt 1.
PFAFF K ja L jalamasini.

Sõtkumine.

Enne kui jalamasina peal töötama hakatakse, on tarwis sõtkumine korralikult ära õppida. Et harjutamise juures masina ülemine jagu ilma aegu ei liiguks, on tarwis masina ülemine hooratas (kruwi A pilt 4) parema käega kruwist finni wõttes, kuna pahem käsi rattast finni hoitab, pahemale ehk oma poole käända, mis läbi kruwi lahti, ümber pöördukt aga jälle finnitatud saab.

On ratas lahti, siis nihutagu iste parajaste masina ette, säetagu mõlemad jalad sõtkelaua keskkohta, nõnda et kontsas ja warwastes wajutades ühe palju jõudu on, pööratagu parema käega ülemist hooratast oma poole kuni jalgadel tunda, kummal pool wajutamise järg on. On masin käimas, siis harjutatagu sõtkumist nõnda kaua kuni masina käik ühetasane, aga mitte

lonkaw ei ole. Masinat võib soovi järele ruttu ehk aegamööda liikuma panna, ilma et masin tagurpidi käima hakkaks. On riim pikema tarwituse järele väljavenitunud, siis lõigatagu paras jagu maha ja tehtagu haagi jaoks uus auk. Jala hooratas kui ka wänt on nõnda tehtud et neid, kui nad kuluvad, kinnitada võib. Sõtkelaua kui ka wända mõlemad otsad peawad hoolega õlitatud olema. Uueste parandatud PFAFF jalg on nõnda ehitatud et hooratta wända ja sõtkelaua mõlemad otsad seaduse läbi kaitstud patent teraskuuli laagrite pääl weerewad, mis läbi nende käik iseäranis kerge ja wagune on.

Pilt 2.
PFAFF K käsimasin.

Käsimasina, pilt 2 juures peab käega ümber ajamise wänt tagasi pööratama ja hambaratta lõhesse litsutama, kus juures wedru tihwt wändasse kargab ja wänta väljakukkumast takistab, siis tuleb hooratas, nagu sõtkumise juures kirjeldatud, kinnitada. Nii on siis masin tarwitamiseks valmis.

Käega ümberajamise aparadi liikuvad kohad peawad saama hoolega õlitatud.

Jga päewase tarwitamise juures peab masin tingimata puhastatud ja mitmel korral, pilt 4.—7. peal numbritega 1—13, 16—24 märgitud õliaukudest õlitatud saama. Et mitte ilmaaegu õli raisata, on ühest ehk kahest tilgast küllalt, parem sagedamalt määrada.

Beaks mõnikord ülemine masina jagu poolimise juures, sellest hoolimata, et ülemine hooratas lahti on peastetud, ühes jooksuma, siis on tarwis õliaukudesse 1 ja 2 natukene petroleumi panna, et kuiwanud õli jagusid lahti peasta, siis pandagu pahema käe põial nõela kangi otsa peale ja weeretagu masinat mõni ring ümber kuni ratas kergeste jooksuma hakkab.

Masina ümber ajamist on kõige parem harjutada, kui pealmine niit ära ja laewukene wälja wõetakse. Et laewukest wälja wõtta, tõmmatakse laewukese tee peal olew, õmbleja pool seisaw süüer lahti, tõmmatakse pahema käe esimese sõrmega laewukese tee juures olewat nõõbikest oma poole mis läbi laewukese jäme ots ülesse kerkib, kust siis parema käe esimese sõrme ja pöidlaga kinni wõtta tuleb.

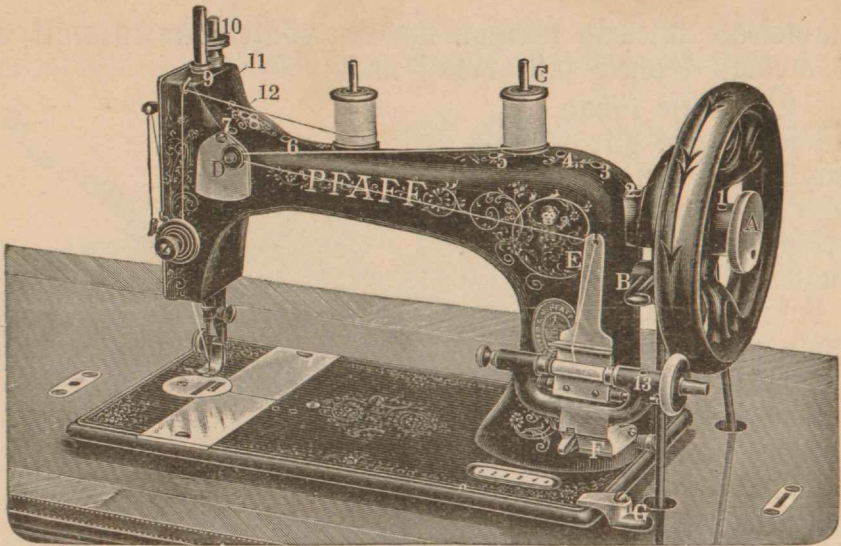

Bilt 3.

PAFF K ja L käega ja jalaga tarwitataw masin.

Kunagi ärgu katsutagu laewukest peal olewat wedrut pidi korwist wälja tõsta. Harjutamise juures ühtlasi õpitaagu ka pisteid pikemaks ehk lühemaks seadima, mis tõstja läbi B kujutus 4. näitab. Wajutatakse tõstjad alla, lähewad pisted pikemaks ning ülesse poole lühemaks.

Soomitakse ülemal tähendatud masinat kui käsimasinat tarwitada, siis wõetakse rihm mõlema, alumise kui ka päalmise hooratta päält ära, wajutakse käega ümber ajamise apparadi wända ots hooratta kodarate wahele ja nüüd wõib masinat iga tõise laua pääl kui käsimasinat tarwitada.

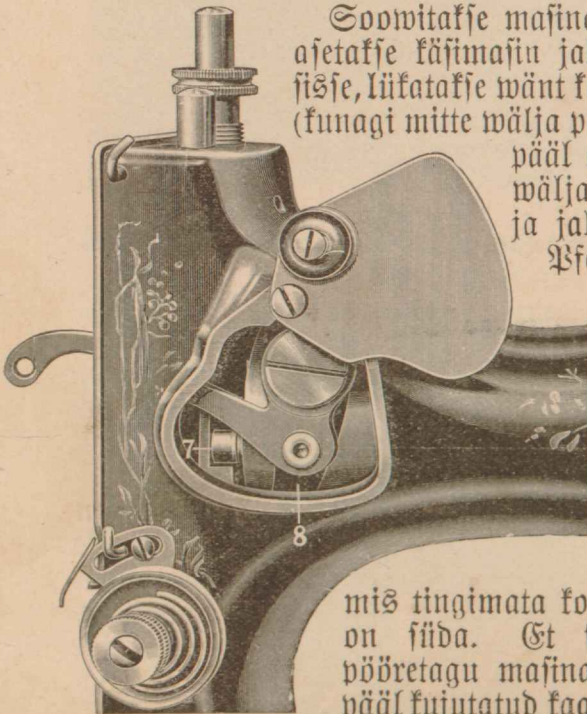

Pilt 4. Näitab PFAFF looklaewufesega õmblus-masina ülemisi õlitamise augukehi 1—13.

Soovitakse masinat jälle jalaga tarwitada, asetatakse käsimasin jalalaua sees oleva pesa sisse, liitatakse wänt kodarate wahelt sissepoole, (kunagi mitte wälja poole, sest siis wõib wända pääl olev wedru ära murda), wälja, tõmmatakse rihm pääle ja jalamasin on walmis.

Pfaffi wabrikus walitsewa kange kontrolli juures on täitsa wõimata et ükski masin raskesti käiwalt wälja saadetud saab. Peaks seda aga ette tulema et masin raske on, siis on ainult õlitamine süüdi.

Rõdige tähtsam koht mis tingimata korraliku õlitamist tarwitab on süda. Et selle osa ligi pääseda, pöõretagu masina pää küülles olev, pilt 5 pääl kujutatud kaanefe kõrwale weeretatagu hoorattast senikaua ümber kuni 7 ja 8-qa tähendatud südame ja niiditõstja rullid

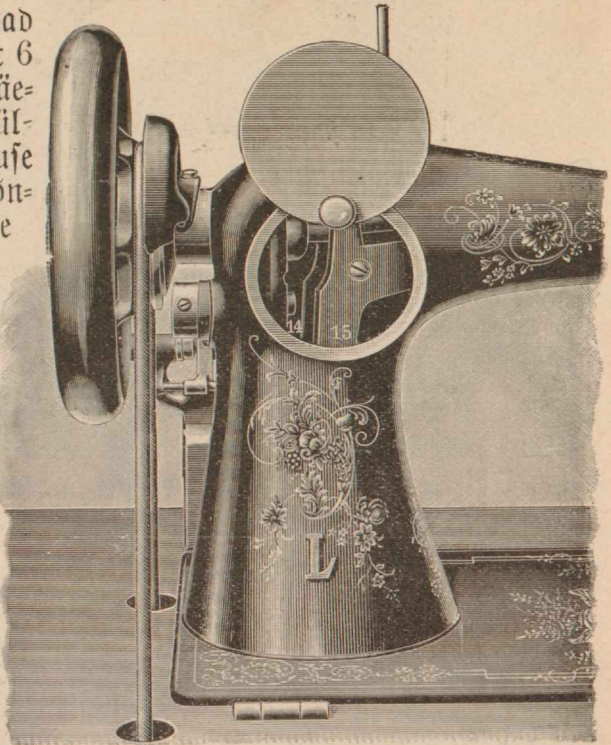
Pilt 5. Südame- ja niiditõstja rulli õlitamine.

nähtawale tulewad lastagu iga ühe pääle paar tilka õli ja pööretagu kaanefe jälle tagasi maha.

Õlitamise kohad 14 ja 15 mis pilt 6 pääl näha, on käewarre tagumisel küljel olewa ümarguse kaane all, mid anõndasama awatakse nagu pää küljes olewat kaanefest.

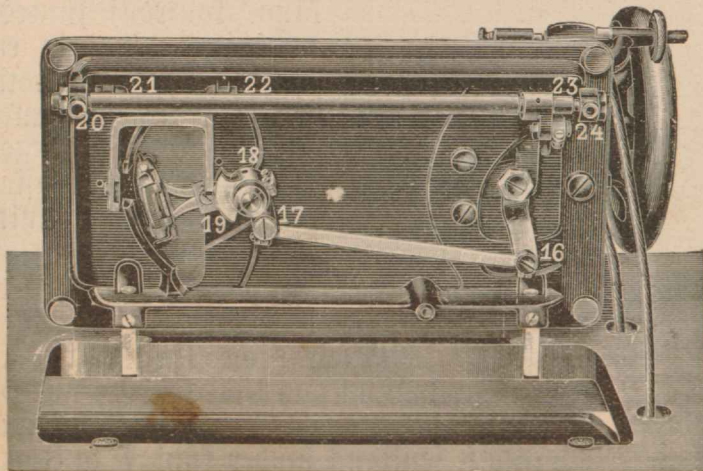
Õlitatagu 14 ligidal olewad rulli paari tilgaga ja lastagu 15 kohta pesafesefesse mittu tilka õli, kust ta püistwõlli alumiste laagrideesse walgub.

Et plaati all olewaid ööruwaid kohtasid õlitada, seks wõdetagu jala-

Pilt 6.

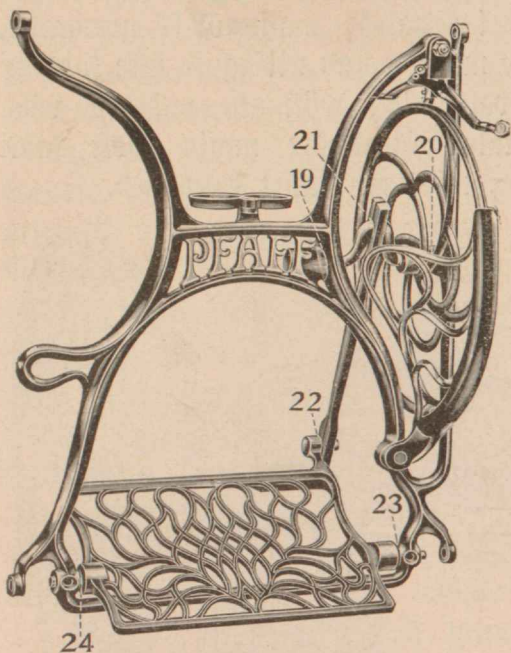
Käewarre tagumisel küljel olewad õli augud.

Pilt 7. PFAFF Looftlaewatefega masin alt waa-
dates tõiti õli aukusi näidates.

masina juures rihm alumise hoo-ratta päält maha, pööretagu jala-kui ka käemasina juures parema käe pool, pooli kohal olew pöö-rakene kõr-wale ja

pantagu masina pea tagasiptidi nagu pilt 7 näitab ja õlitadagu igasfe kohta kus armud 16—24 näitavad.

Pilt 8. PFAFF Masina jalg, ühes õli aukusid näidates.

Kui masin kauase seisamise järele raskest on läinud, pandagu õlitama kohtadesse mõni tilk petroleumi, aetagu masinat mõni ring ümber, et petroleum igale poole waele peaseb ja kuiwanud õli pehmeks teeb, siis on tarwis hea PFAFF masina õliga, mida sellest masina kauplusest alati saada, kust masin ostetud on, sisse määrida. Petroleum, milles wähe õli jagusid ja sellepärast ruttu ära aurab, määrimiseks ei kõlba.

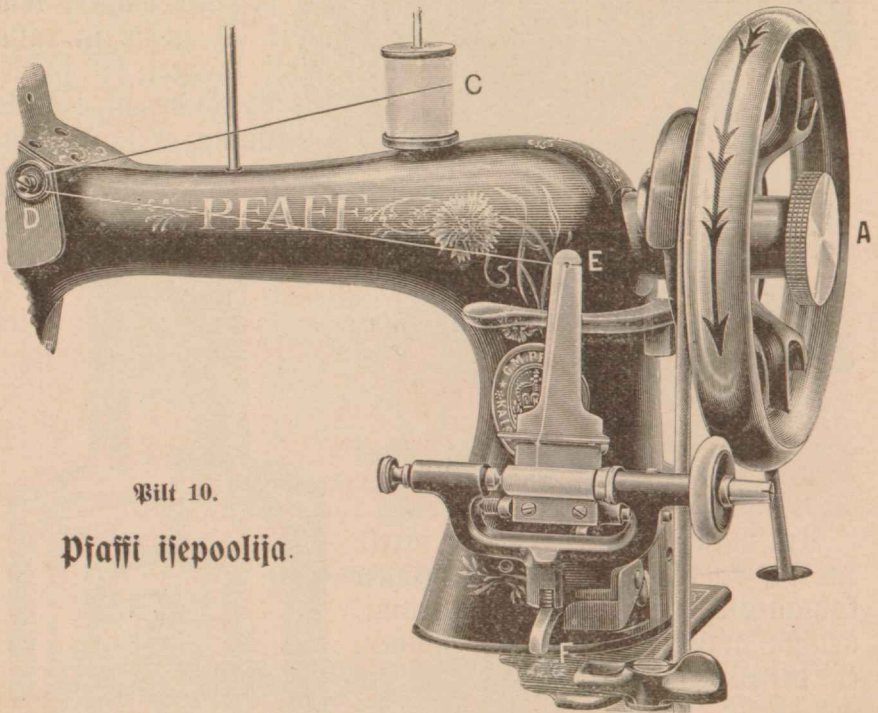
Sga klaasi sisse on nimi PFAFF walatud ja sellesama nimelise margiga finnipantud, nagu kõrwal olew pilt 9 näitab.

Kui jala liikuwad osad kauema tarwituse järele kulunud on ja õmblemise juures lofsuma hakawad, siis peab jötkelaua puksijid 23 ja 24 ja punkt wända kruwisid 21 ja 22 ja ratta wõlli laagert 19 ja 20 juures nõnda palju järele finnitama et jaod parajaste fergelt liiguwad.

Pilt 9.

Kõik tõi sed õlid nagu puuõli naeriõli j. n. e. ei tohi kunagi tarvitatud saada. Iseäranis tuleb glitserinõli eest, mida sagedaste effikombel kohaseks masinaõliks arvatakse, hoiatada, sest et wümanne masina osad niisuguse fitke korraga ületõmbab, et isegi petroleumiga wõimata puhtaks teha. Niisugusel juhtumisel tuleb sagedaste masin koost lahti wõtta ja läbi puhastada, mis aga suurt kulu teeb.

Pilt 10.

Pfaffi isepoolija.

Aluspooli täitmine.

Et poolimise juures masina ülemine jagu ilma aegu ei liiguks, on tarwis masina ülemine hooratas (kruuwi A pilt 10) parema käega kruuwist finni wõttes, kuna pahem käsi rattast finni hoiab, pahemale ehk oma poole käända, mis läbi kruuwi lahti, ümber pöördult aga jälle finnitatud saab.

On hooratas, nagu eespool kirjeldatud, lahti päästetud, siis pistetakse pool parema käega poolitaja ratta poole

olevasse asemesse, nõnda et pooli rattafese sees olew auk aseme sees olewa tihwti otsa lähneb siis tõmmatakse pahema käega pahemal pool olew wedru kruumi wälja, nõnda et pool waele lähneb, ja säetagu pool oma asemesse. Niid pistetagu niidirull, mille pealt poolitakse tihwti otsa C kuhu ta ka jääda wõib, sealt masina pea külles olewa lõksu D waele, poolitaja prao E, sealt ots parema poolse pooli otsa ja poolitaja waele, seega et pooli pahema käega natukene wedru kruumi poole litsutakse. On lahtine niit pooli kerimise läbi sirgu tõmmatud, siis wajutatagu gummi rõngas tõstja läbi F hooratta külge, nõnda et ta tagasi ei kuku ja pööratagu hooratas nõndasamuti kui õmblemise juures oma poole käima. Niit jookseb niidid filedate niidi juhtijad mööda poolile, kuni see täis saab, siis kargab poolitaja iseenesest ratta küllest eemale. Beaks tarwis olema, et pool mitte täis ei keri, siis wajutakse niidi juhtija natuke tagasi, mis peale poolitaja eemale tuleb.

Poolija liikuwad osad peawad korralikult õlitatud saama, mille juures aga gummi rõngas õliga, weel wähem petroliumiga ei tohi saada, sest et gummi selle läbi pehmeks lähab ja ära laguneb.

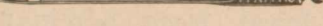
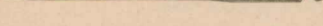
Nõela sissepanemine ja wäljawõtmise sünnib nõnda et nõela kang kõige kõrgemale tõstetakse, siis nõela klamer B pilt 11 parema käega lahti päästetakse, nõel pahema käega nõnda asemele paigutakse, et nõela pea külles olew tasane külge wastu nõela kangi, seega paremal pool on, liukatakse nõel nii kõrgele kui lähneb ja finnitakse kruumi jälle.

Nõelad olgu alati niidi numbri kohased, nagu järeltulewa tabeli pealt näha, on nõel peenem kui niit lubab, jätab masin pisteid wälja ehk teeb aasajid, kuna jäme nõel peenikese niidiga suured augud järele jätab, mis peenikese riide juures inetu õmbluse sünnitab.

Tõmpisid ehk kõweraid nõelu ei tohi tarwitada, sest et nõela õiete käigul suur mõju õmbluse kohta on. Et kohaseid

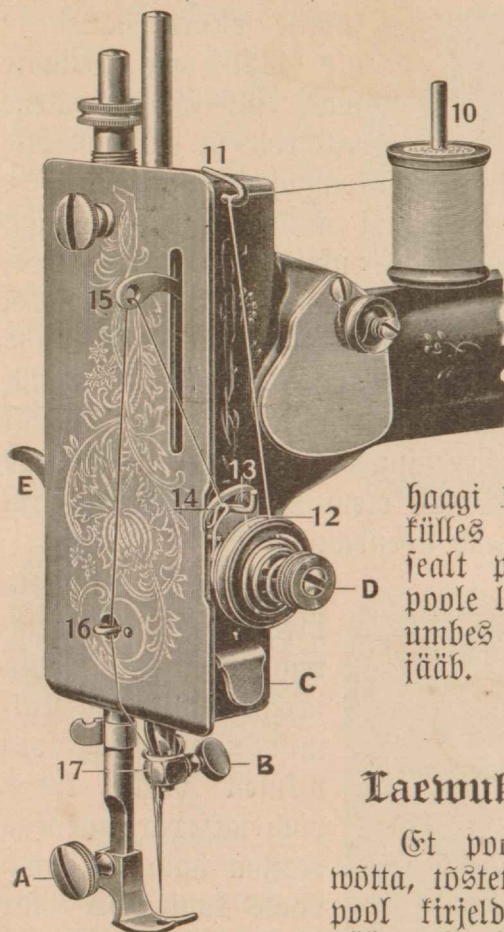
nõelu saada, ostetagu nõelad ikka võimalikult sealt, kust masin on ostetud.

Kui masin ford wigaselt töötab, waadatagu järele kas nõel korras on, suuremalt jaolt on sellega awitatud.

Nõela №	Nõela pikkus	Õmmeldaw töö. Niidi ehk siidi №
6		Musselliin, pitsid ja siid 200—150, siid 000,30
7		Beenike linane riie 150—100 „ 00,28
8		Raskem siid, 100—80 „ 0,26
9		Kerge will., kalingor 80—60 „ 0,26
10		Püksin, jämedam poolstnane 60—40 „
11		Kõik raskemad riided 40—36
12		Kõredad Drap ja muud 30—20
13		Jäme kodus foetud riie 20—10
14		Tafused tööd. Linane niit

Nõelte ostmise juures küsitagu ikka nõelu PFAFF K ja L masina jaoks, „Sistem 705“ ja waadatagu selle peale et nõela pera peal nimi PFAFF jisse lihtsutatud on. Minult need nõelad saavad wabriku otsekohele ülewaatuse all walmistatud ja täidawad tarwitaja nõudmist korraliku töö poolest.

Pealmise niidi seadmine on kujutus 11. peal selgeste

Pilt 11.

Pealmise niidi peale seadmine.

teraw ots alla poole, nõnda et esimene sõrm wabaks jääb, pistetakse parema käega poolikene laewufesesse, nõnda et pooli aukudega ots üles

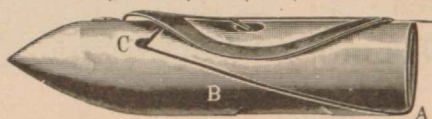
poole, pantakse wabaks jäänud pahema käe esimene sõrm pooli otsa peale, et teda liig wabas liikumises takistada, tõmmatakse parema käega niit lõhesse A pilt 12 B kaudu

näha. Niidi rull pistetakse tihwti otsa 10 kus rulli fergema weeremise pärast ifka riidest rattakene all peats olema, säält haagi 11 waele siit tagast poolt pingutamise rattakeste 12. waele, kruuvi ümbert ringi eest poolt üles tulles üle tihwti 13, wedru haagi waele 14, läbi niidi winna 15, pea plati külles olewa

haagi 16 läbi, siit nõela klamri külles olewasse haagisse 17 ja sealt pahemalt poolt paremale poole läbi nõela silma, nõnda et umbes 3 tolli pikune ots järele jääb.

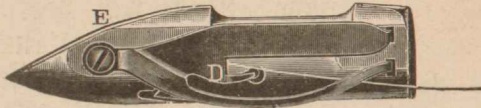
Laewukese poolitamine

Et poolikest laewukesest wälja wõtta, tõstetakse laewukene, nagu eespool kirjeldatud, forwikesest wälja, pööratakse laewukese lahine ots alla poole, kus juures poolikene ise wälja kukub. Et täit poolikest sisse panna, wõdetagu laewuke pahemasse kätte,

Pilt 12.

funi C-ni, ehk lõhe otsani, sealt ülespoole funi niit pingu-

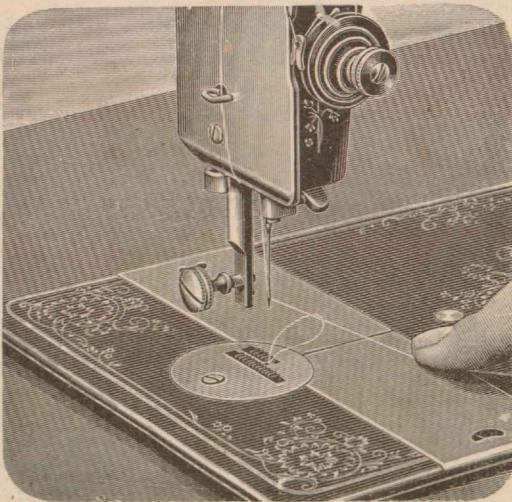
Pilt 13.

tamise wedru haagi D alt läbi oma paigale saab, siis on laewukene niiditud ja wõib õmble-

miseks teraw ots ees forwikesesse paigutatud saada.

Alusniidi pinewus saab ligi antud kruwi peitliga kruwi E pilt 13 läbi mis laewukese terawa otsa sees, toimetatud, seega et paremale poole kruwides niit kõwemaks, pahemale poole aga lahtimale läheb.

Laewukese teed õlitatakse seega, et esimese siibre all, laewukese väljatõstja kohal olewasse auku mõni tilk õli lastakse, kust laewuke mööda minnes sees pool küljes olewa augu läbi õlitatakse. Augus olew puuwilla topist, kui ta õliga kõwaks läheb, peab uuendama.

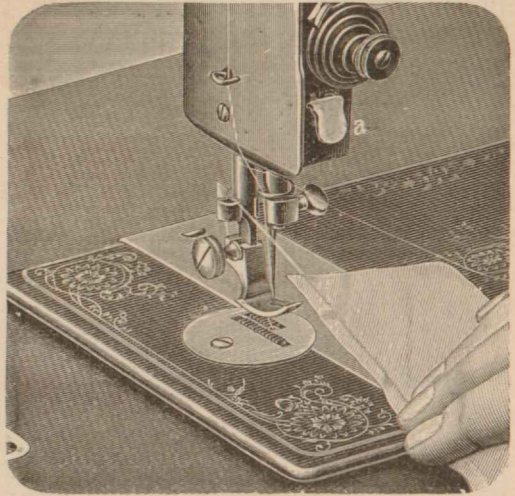
Pilt 14.

Alusniidi otsa üles toomine.

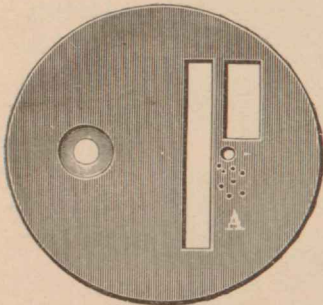
Et alumise niidi otsa üles tõmmata, wõteta- tagu pahema käe pöidla ja esimese sõrmega peal- mise niidi kolme tolli pikusest otsast funi, pöretakse parema käega masina hooratast oma poole funi nõel jälle kõrges seisab, kus juures ka alumise niidi aas nähtawale ilmub, mida sõrmedega ehk muu õhukese asjaga kergeste üles tõmmata wõib. Pilt 14.

Üle paksu ja kõwa kohtade õmmeldes pöretagu hoo- rattast käega ehk lastu masin pikamööda käia, sest et muidu nõel kergeste kõweraks ehk murda wõib. On õmblus lõpetatud, siis jäetagu nõel kõrgesse, tõstetagu pressi jalg

üles, vajutatagu parema käe pöidlaga pealmise niidi pingutaja all oleva niidi päästja a, pilt 15, peale. Tõmmatakse pahema käega töö taha poole ja lõigatakse niidi lõikaja külles kätti. Siinagi ärgu tõmmatagu tööd ette poole, mis läbi nõel kergeste vastu nõelaplaati juhtub, siis niiriks ehk kõveraks läheb.

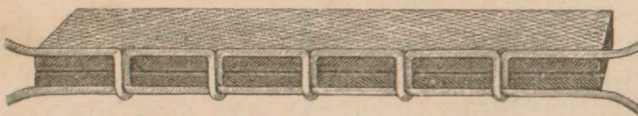
Pilt 15.
Niidi lõikaja.

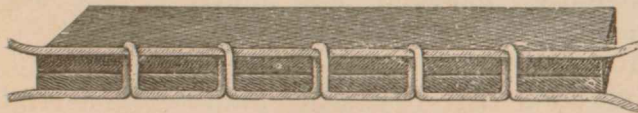
Pilt 16.
Nõela plaat.

Mis järeldused ühel kõveral ehk võderiti siisepantud nõelal on, näitab pilt 16 A kus nõela plaat ära tärgitud on.

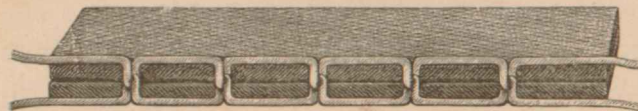
Et ilusat õmblust saada peavad masina mõlemad niidid ühe kõvadusest pingutatud olema. Kuida seda teha, oli alumise niidi jaoks laewufese poolitamise juures tähendatud, pealmise niidi

Pilt 17.

Pilt 18.

Pilt 19.

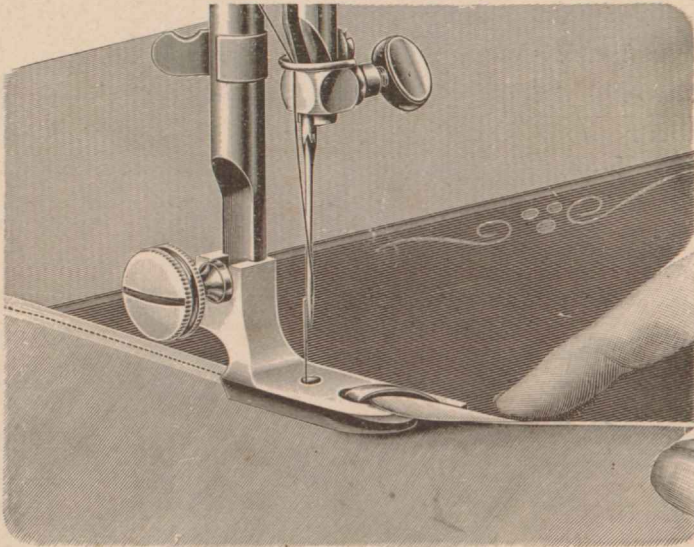
seadmine sünnib pilt 11 peal tähendatud mutre D läbi, paremale poole kõvemaks, pahemale poole pehmemaks.

On peamine niit lahti, sünnivad filmused alla, w. pilt 17,

kuna ümber pöördult, üleval on, pilt 18, on mõlemad niidid ühetasa, siis töidab silmus ennast töö keskel, pilt 19. Paksem ja kõvem töö tarvitab niitide kõvemat pingutamist, ka tarvitavad rasked tööd kõvemat presssi, mis selle läbi sünnib, et presssi kangi ümber olevat kruvi 10, pilt 4, paremale poole kruvitakse.

Aparatide tarvitamine.

Kitšas palistaja. Harilik presssi jalg võetakse küljest ära seega, et kruvi lahti peastetakse ja pannakse palistaja

Pilt 20.

Kitšas palistaja.

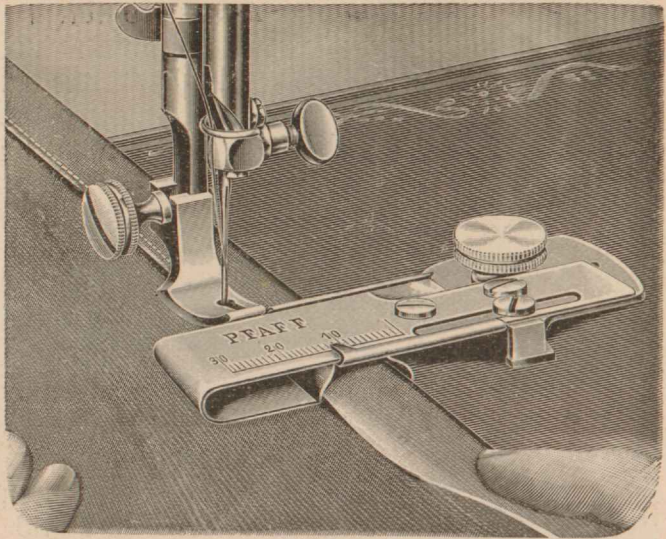
tööd niidi otsadest ehk selleks läbi pistetud niidist natukene edasi avitada võib kuni liikaja (hambad) teda edasi tõmbata saab. Ombluse juures pandagu aga tähele, et riie ühe tasajalt palistaja wahela läheb, nagu pilt 20 näitab.

Lai palistaja tarvitakse nõndasamuti kui kitšas. Tellitaw palistaja pilt 21 finnitakse masina külge ligi antud liniali kruwiga, pööretakse palistatav riie hakatuses umbes 4 tolli pikuselt üks kord ümber, liikatakse riie nõnda palistajasse et weer ennast pealt poolt weel kord palistuse laiuselt ümber pöörab, lastakse presss maha ja hakatakse õmblema. Ei peaks õmblus mitte parajas kauguses

afemele, pööretakse palistaw riie tolli võrd palistuse laiuselt ümber, pantakse palistaja wahela ja liikatakse kuni nõelani, siis lastakse palistaja maha ja hakatakse õmblema, kus juures

weereft olema, siis wõib palistajad kruuwi abil kas ligemale ehk
kaugemale
nõelast
tellida.

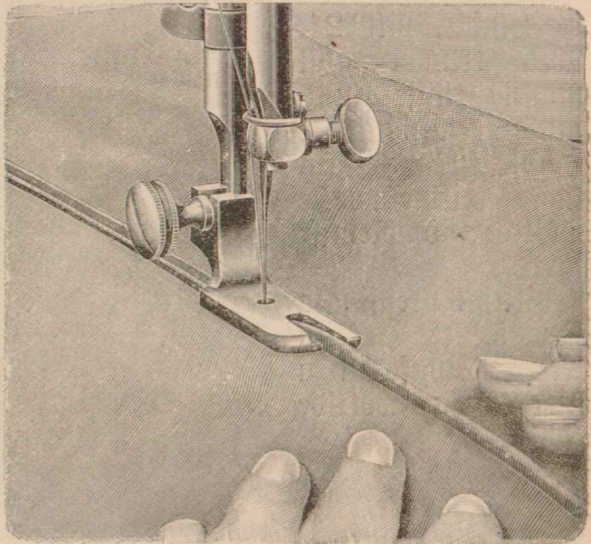
Et palistust
laiemaks ehk
kitsamaks
tellida, peas-
tatakse peal-
pool olew
müst kruuw
natuke lahti
ja nihutatakse
pööraja num-
brite järel
parajasse
laiusesse ja
kinnitatakse
kruuwi jälle.

Pilt 21.

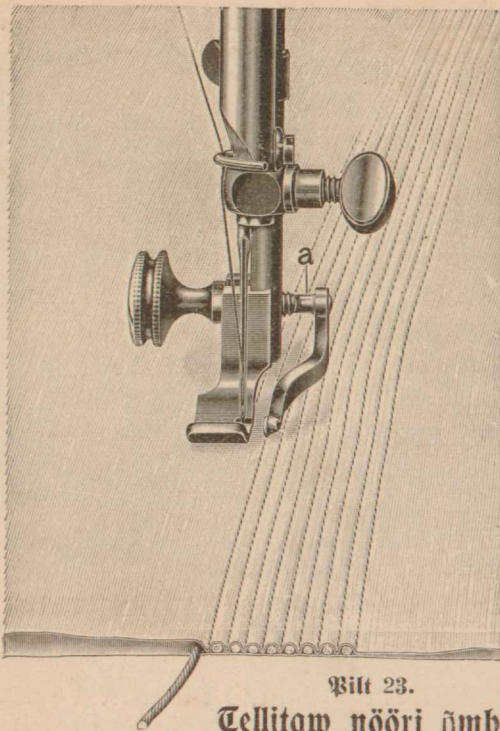
Tellitaw palistaja.

Kappija saab nõndasamuti külge pantud kui teinegi jalg.
Kappimise juures saawad mõlemad riide weered nõnda üksteise
peale pantud, et alumise riide weer umbes $\frac{1}{4}$ tolli
teise alt wälja
jääb, eelseisaw
weer peab kappi-
jast läbi jooksnia,
kus juures ta
ümber kitsama
weere selle peale
maha õmmeldud
saab. Kui see teh-
tud, laotatakse töö
laiaki, nagu pilt
22 näitab, silu-
takse õmblus üle
ja lastakse weel
ford masina alt
läbi, kus juures
palistus kiini
õmmeldakse.

Pilt 22.

Kappija.

Tellitaw nõõri fiske õmbleja. Selle parandatud nõõritajaga võib mitmesuguses jämeduses nõõriga tööd teha. Siseseõmmeldaw nõõr peab lahedaste renni fiske passima, mida kruuviga, tarvituse järelle jääda võib. Õmbluse juures käib eelmine nõõr ikka paremal pool olevat renni mööda, kuna õmmeldaw pahemat mööda läib, seega ennast ilufaste teise ligi paigutab. Pilt 23 näitab teda tarvitusel.

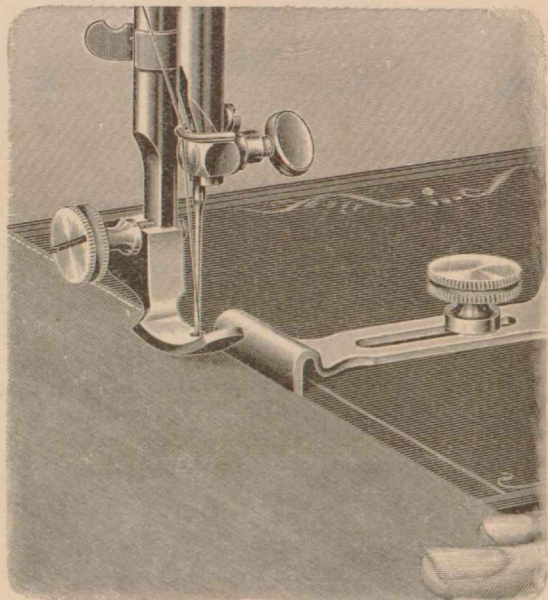
Pilt 23.

Tellitaw nõõri õmbleja.

Linial, pilt 24, saab kruuvi abil masina külge kinnitatud ja tarvitatakse kandi tikkimise kui ka mitmesuguste woltide õmblemise jaoks.

Kitsas pressi jalg tarvitatakse kitsa weere tikkimise kui ka õige kitsa woltide jaoks.

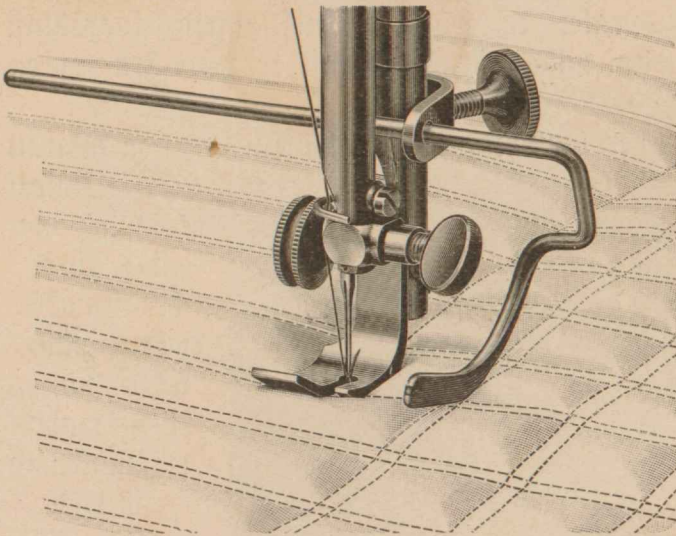
Harilik pressi jalg tarvitatakse kõiksuguste harilikude õmbluste ja tikkimiste juures.

Pilt 24.

Kitsas pressi jalg ja linial.

Wattija pilt 25 tarvitakse woodrite tikkimise juures,

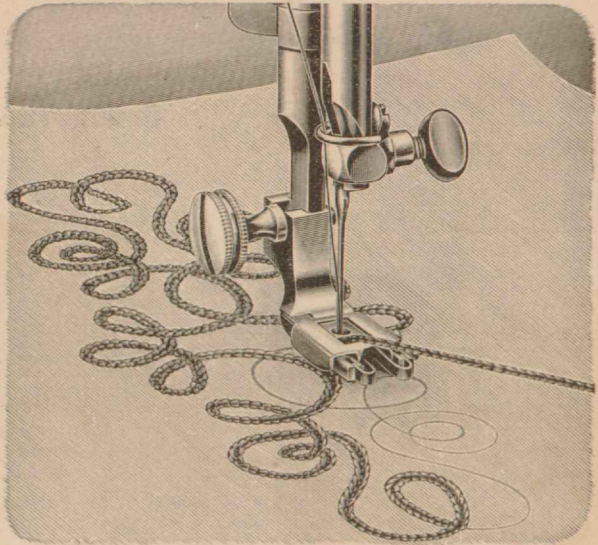
Pilt 25.

Watterimise linial klammriga.

esimene
joon saab
friidiga ette
tehtud, pä-
rastiste
õmbluste
juures käib
lineal
eelminewat
joont
mööda,
mis läbi
õmbluste
wahe ikka
ihte lainseks
jäab.

Tellitaw nõorkirja õmbleja (Sutasher) pilt 26. Selle parandatud nõoritajaga võib mitmesuguses laiuses ja jämeduses nõoriga nõorkirja teha. Nõör saab filedalt tühja

niidirulli peale keritud, mida ülewel masina käewarre peal olewa tihti Gotsa pistetakse. Nõöri ots juhatakse nõela angu ees olewast põiklõhest läbi, parema külje peal olewast wäikesest kruwist tellitakse nõnda, et nõör kannis lahedašte angust läbi libiseb, nüüd ei ole muud tarwis kui riidet

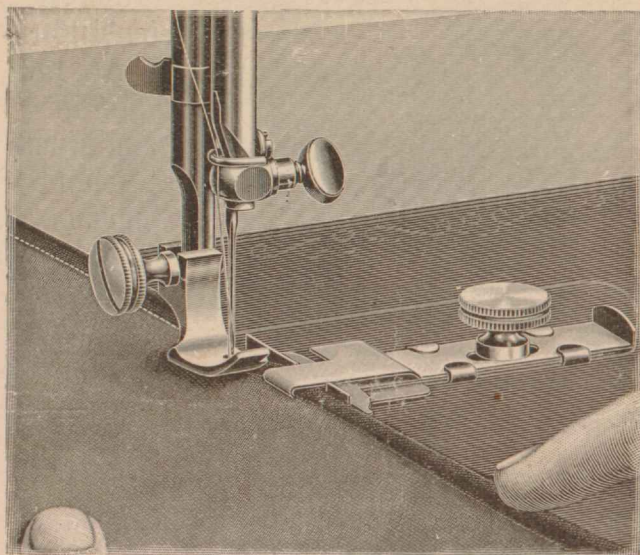

Pilt 26.

Nõöri kirjaja (Sutasher).

masina all muistri järel juhitud. Soovitaw muster joonistakse riide peale, ka võib mitmesuguseid joonistusi paberi peale teha, mida pärast õmblust fergeste ära rebida võib.

Paela ümber õmbleja, pilt 27, lõksu farnane aparat,

Pilt 27.

Paela tandi ümber õmbleja.

aparad paraja lauguseesse, et õmblus ilufaste paela weert mööda käib

mis lintali fruwiga masina külge kinnitatakse. Pael pantakse nõnda lõksu wahela et mõlemad weered wastu sisse poole pööratud haaki tulewad, kantaw riie aga lõksu wahela tuleb, kinnitakse

